

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. VII. Qui confitetur mortale peccatum, vel unicum veniale, sinè debito dolore, peccat mortaliter; secùs qui plura venialia, etsi de uno solùm doleat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

CONCLUSIO VII.

Qui confitetur mortale peccatum, vel unicum veniale, sine debito dolore, peccat mortaliter; secus qui plura venialia, etsi de uno solum doleat.

155. Probatur 1. pars Conclusus quia peccat mortaliter, qui facit Sacramentum invalidum.

Prima pars, nempe: Qui confitetur peccatum mortale, sine debito dolore, peccat mortaliter, est communis propter hanc rationem; quia talis facit Sacramentum Penitentiae esse invalidum; simili modo, quo id facit Sacerdos abfolvens à peccato mortali, sine debita iudicatione, qui indubie mortaliter peccat; sicuti mortaliter peccat, qui administrat Sacramentum Ordinis faminae; aut profert verba Consecrationis super solam aquam, aut baptizat in vino &c.

Et quamvis penitens non sit proprie minister Sacramenti, tamen ex parte sua taliter concurrat, ut absque suo concursu, minister nequeat Sacramentum valide ministrare; ergo si non omnino eadem ratio, saltem similis quoad praesens punctum; ut non tangam, quod docui disp. 1. sect. 8. concl. 3. sequentis tenoris: Ad licitam receptionem Sacramenti requiritur dispositio ad effectum gratiae, alias peccatur sacrilegio mortali, nisi necessitas excuset. Si ille peccat mortaliter, qui tantum impedit effectum Sacramenti, quantum magis qui impedit ejus valorem? Nam effectus praesupponit valorem, adeoque qui impedit valorem, consequenter etiam impedit effectum; quamvis non vice versa, qui impedit effectum, semper impedit valorem.

156. Eadem est probatio 2. partis.

Atque haec ratio videtur etiam convincere secundam partem Conclusionis; nimirum: Qui confitetur unicum peccatum veniale, sine debito dolore, peccat mortaliter. Quippe & hujusmodi confitens facit Sacramentum Penitentiae invalidum, & per consequens impedit omnem prorsus effectum Sacramenti, sicuti baptizatus, qui offert se iterum baptizandum, & famina, quae sub veste virili offert se ordinandam ab Episcopo. Putas autem, quod hi non peccarent mortaliter?

Planè, inquis, peccarent mortaliter; sed disparitas est, quod hi faciant Sacramentum irritum in materia gravi, ut puta regeneratione ex aqua & Spiritu sancto, per quam confertur remissio omnis culpae & poenae, & imprimatur character; uti etiam imprimatur per Sacramentum Ordinis, quo confertur specialis potestas in Ecclesia Dei. At verò remissio peccati venialis materia levis est, in qua fru-

strare Sacramentum Penitentiae, non est culpa gravis.

Primo; quia cum aliquis confitetur plura venialia, si non dolet de omnibus, sed de aliquibus tantum, non peccat mortaliter; & tamen frustrat Absolutionem sacramentalem ab aliquo effectu partiali. Secundo; quia Cajetanus & Alii censent; Sacramentum Eucharistiae non confert gratiam, nisi cum actuali attentione accipitur; & tamen non erit peccatum mortale carere illa attentione actuali. Tertio; quia non est culpa mortalis, non implere Penitentiam levem, impositam ob peccata venialia, licet idcirco Sacramentum quoad illam partem maneat imperfectum; & frustretur effectus. Quarto; quia non est culpa mortalis contrahere invalidè Matrimonium ad vitandum aliquod grave damnum. Ita argumentatur quidam Theologus recentior apud Lugonem disp. 14. n. 108.

Sed ne Hercules quidem contra quosquodam minus hic recentior Theologus contra gravissimos Doctores, non unum aut duos, sed quotquot haecenus floruerunt, & scriptis suis Ecclesiam Dei illustrarunt, qui omnes uno ore & calamo testantur; irritationem cujusque Sacramenti esse rem gravissimam; sicuti & ipsum Sacramentum res gravissima est; signum utique à Deo institutum, efficit gratiam sanctificantem ex opere operato.

Igitur materia, quae in praesenti negotio consideranda venit, non est peccatum veniale, aut remissio peccati venialis; sed gratia sanctificans, quae tam abundans, immo ordinari abundantior confertur iusto, dum absolvitur ab unico peccato veniali, quam peccatori, dum absolvitur à milleis & milleis peccatis mortalibus; ac pròinde qui frustrat Sacramentum in remissione peccati venialis, & simul in collatione gratiae sanctificantis, non frustrat Sacramentum in re levi, sed in re gravissima.

Scio quod non sit peccatum mortale, se ipsum frustrare effectu gratiae sanctificantis, omittendo sine iusta causa Sacramentum Penitentiae, aliunde non praecipuum; nihilominus frustrare ipsum Sacramentum, quod à Deo ad istum effectum specialiter est institutum, frustrare, inquam, omni effectu gratiae, semper in Ecclesia Dei graviter fuit prohibitum.

Nonne aqua v. g. secundum se est res levissima? Et tamen velle consecrare solam aquam, est materia gravissima; quia verba consecrationis proferuntur omnino frustra, & privantur effectu Sanguinis Christi, quem alioquin ex speciali institutione Christi causaliter si adesset vinum. Ergo consimiliter, tamen peccatum veniale secundum se sit res levissima, nihilominus dare illud pro materia totalis Sacramenti, quando nequit esse talis materia, est res gravissima, quia tunc verba Absolutionis, quae Sacerdos profert ut minister Christi, omnino

omnino frustratur suo effectu, quem alioquin ex speciali institutione Christi causaret.

Unde non attenditur hic ad illud bonum, quo privatur recipiens Sacramentum; nam femina, quae procurat suam Ordinationem ab Episcopo, non privatur ullo bono; cum sit incapax gratiae illius Sacramenti; & tamen peccat mortaliter: sed consideratur irreverentia, quae fit Sacramento, quando privatur totaliter suo effectu. Vide dicta disp. 1. sect. 8. concl. 3.

Atque ex his facile respondetur ad rationes in contrarium supra propositas. Ad primam patet disparitas; quia in uno casu privatur Sacramentum omni suo effectu, supponitur enim invalidum; in alio autem supponitur Sacramentum validum, & remittere aliqua peccata, cum infusione gratiae sanctificantis, quamvis non omnia.

Quantum ad secundam rationem, vel ex hoc solo, quod non sit peccatum mortale, cerere attentione actuali, cum suscipitur Eucharistia; sententia Cajetani notatur falsa à Valquez 3. parte disp. 206. n. 11. Deinde ratio discriminis est, quod in casu Conclusionis etiam valor Sacramenti impediatur; hic autem solus fructus.

Tertia ratio jam convulsa est; nam omittens Penitentiam non reddit Sacramentum irritum; neque frustrat Sacramentum totali fructu, sed aliqua levi parte, in quo non reperitur gravis irreverentia; neque enim quaelibet minima integritas Sacramenti obligat graviter; nec debet homo procurare sub culpa gravi, ut habeat maximum effectum Sacramenti, ut alibi diximus.

Ad ultimam rationem. Respondeo; non esse in omnibus argumentandum à Matrimonio ad alia Sacramenta, ut non semel ostendimus agendo de forma hujus Sacramenti. Adde, quod conjux possit indigno ministrare Sacramentum Matrimonii, est, alia Sacramenta non possint indigno ministrari; idque quia Christus reliquit in illo rationem contractus, Sicut ergo alii contractus possunt aliquando celebrari solum in foro externo, sine consensu interno, ad evitandum grave malum; pari ratione contractus Matrimonialis, ne alioquin nimis difficilis foret hic contractus ratione Sacramenti, si occasione illius, homines cogentur prestare suum consensum in proprium praesudicium, quando ex natura contractus ad id non tenebantur.

At verò alia Sacramenta non sunt ordinata, nisi ad sanctificationem suscipientis, & cultum Dei; adeoque nemo mirari debet, quod exigant omnimodam reverentiam, cum sint actiones mere sanctae, quae non nisi religioso & pio animo tractandae sunt. Porro Matrimonium, quamvis & ipsam actio sacra sit, in quantum est verum Sacramentum; ideoque

requirat internam dispositionem ad effectum gratiae; qui non vergit nisi in bonum animae; tamen quia etiam actio profana est, in quantum contractus aliquis humanus; hinc non requirit omnem omnino reverentiam; alioquin debitam aliis Sacramentis.

Deinde illa ratio ad summum probaret, licet fore confiteri sine debito dolore, ad evitandum grave damnum, de quo casu hic non queritur. Atque ut hoc esset verum de peccato veniali, etiam esset verum de peccato mortali. Merito ergo doctrina illius recentioris Theologi (quem Dicastillo putat esse Philippum Fabrum Professore Patavinum in 4. sent. tract. de Penitentia disp. 17.) expuldit à ceteris Doctoribus; tamquam proterus infundata & omnino falsa.

Quin immo Multi, teste Suarez disp. 20. sect. 6. n. 7. existimant, peccare mortaliter eum, qui confiteretur plura peccata venialia, si non dolet de omnibus, sed tantum de aliquibus; dummodo ita confiteatur, ut Sacerdos possit putare, omnia illa dari pro materia Absolutionis. Probant I. à simili, quia est gravis irreverentia contra Sacramentum, si quis Sacerdoti consecratus multas hostias, immisceret aliquas hordeaceas. Secundo à pari, quia redditur forma Absolutionis falsa; significat enim hominem absolvi ab omnibus peccatis, cum tamen non absolvatur nisi ab aliquibus.

Nihilominus contraria sententia, quae est tertia pars Conclusionis, est verax quam tenet Suarez supra, Henriquez lib. 1. de Sacram. Penit. c. 26. §. 7. Fagundes lib. 2. de 2. precepto Ecclesiae c. 1. n. 13. & Alii, quos sequitur Lugo disp. 14. n. 118. Arriaga disp. 31. n. 53. & in eam magis inclinat Dicastillo disp. 6. n. 286. Probatur autem; quia, ut supra diximus, Sacramentum in hoc casu non caret totali suo effectu, sed tantum partiali, scilicet remissione aliquorum peccatorum venialium, de quibus poenitens non sufficienter dolet; interim confert gratiam remissionem omnium peccatorum, & illa remittit, de quibus poenitens sufficienter dolet.

Sed dicit aliquis; hoc est quod queritur; nam si peccat mortaliter, qui non dolet sufficienter de omnibus, jam nullum effectum habebit hujusmodi Absolutio, ut patet, nisi excusetur confitens per bonam fidem.

Respondeo I. vel inde probatur, quod dolor universalis de omnibus venialibus confessis, non sit materia necessaria ad valorem Sacramenti, sicuti dolor universalis de mortalibus; quia etsi bona fide quis confiteretur de pluribus mortalibus, cum dolore particulari, juxta nostra principia Absolutio omnino esset irrita, & nullum prorsus haberet effectum.

Resp. II. non sunt multiplicanda peccata mortalia

163. Objectio. 164. mortalia

Solvitur a mortalibus absque necessitate; nulla autem est necessitas asserendi hic peccatum mortale, ut probetur, solvendo duplicem rationem, supra adductam. Et à secunda incipiendo; gratis admittit à partiali falsitate formae Absolutionis, quid tum? Ergo est peccatum mortale, procurare huiusmodi falsitatem, negatur consequentia; hoc enim est quod inquirimus; an illa partialis falsitas sit materia gravis, & multis viris doctis videtur non esse; porro in dubio, ad aestimandam materiae quantitatem, attendi debet aestimatio prudentium, & sapientum virorum iudicium; nec non communis hominum instinctus: communiter autem homines non apprehendunt gravem malitiam in illa partiali falsitate, cum sepe hinc natum sit fieri, ut non doleant sufficienter de omnibus peccatis venialibus, propter nimiam fragilitatem; & proclivitatem, quae impediunt firmiter propositum non peccandi de cetero similibus peccatis. Unde non fuit conveniens, ita institui hoc Sacramentum, ut defectu doloris circa unum veniale, forma totaliter esset falsa.

165. Et sane propter hanc rationem forte non incongrue diceretur, Confessarium absolventem à peccatis venialibus, limitare suam Absolutionem ad illa peccata venialia, pro quibus apponitur debita dispositio, adeoque formam nequidem partialiter esse falsam.

166. Si inferas: ergo pendet à voluntate Confessarii, quod talis penitens graviter peccet. Resp. cont. totum; nam si Confessarius nolit absolvere ab ullo peccato, nisi absolvat ab omnibus, & penitens id sciat, indubie peccat mortaliter, qui vel unum veniale confitetur, absque debito dolore, etsi de aliis sufficienter doleat; quia reddit Absolutionem omnino nullam. Interim communiter potest supponere penitens, habiturum Confessarium eam intentionem, quae est per se annexa huic Sacramento, id est, sic absolventi ab omnibus peccatis venialibus, ut si non absolvat ab uno, defectu debiti doloris, absolvat tamen ab aliis rite confessis. Ita docet Arriaga disp. 31. n. 58. quem perperam videtur intellexisse Bonae Spei disp. 5. n. 85. ubi sic lego:

Adde tamen, esse mortale, id negare aut affirmare de mortali (scilicet, negare commissum, quod commissum est; aut affirmare commissum, quod commissum non est) quia tunc forma Absolutionis falsificatur; & Confessarii iudicium in re gravi & necessaria pervertitur. Ita omnes Doctores communiter; cum constet, unum peccatum sine alio, rite confessio, aut omisso, non remitti. Verum tamen cum Lugo hic disp. 14. n. 119. velit hunc esse formae Absolutionis sensum: *Ego te absolvo quantum ex me est*; Arriaga autem disp. 31. n. 58. *Ego te absolvo à peccatis, pro quibus apponitur sufficiens dispositio*; non video quomodo forma Absolutionis in hoc casu falsificetur.

tur, & cur mortalis sit. Hucusque Bonae Spei Sed contra: Arriaga oppugnat sententiam Lugonis; & docet n. 57. longe probabilius esse, verba: *Ego te absolvo, prolixi absolute*, uti in omnibus aliis Sacramentis. Quomodo ergo vellet n. 58. hunc esse formae Absolutionis sensum: *Ego te absolvo à peccatis, pro quibus apponitur sufficiens dispositio*? Nam hic non minus videtur conditionalis, seu reflexivus, quam ille Lugonis; *Ego te absolvo quantum ex me*.

Deinde non loquitur de omnibus peccatis, sed de solis peccatis venialibus, ut insipientem verba textus non potest latere. Fortè Bonae Spei non inspexit, aut certe non perspexit, ob impedimenta & absentiam, quare volo gratiam dare pro gratia, & benigne eum excusare; hoc enim à me pollulat hic Auditor in Conclusionem sui operis dicens: Gratiam dabis pro gratia amantissime Lector. Primò si quis præter Typothetae errores, offenderis citationes, non factis ob impedimenta & absentiam examinatas & accuratas; benigne excules; debui enim, etiam nolens, in variis fidei deponere penes Auditores, quos legi aut citavi. Haec Bonae Spei. Equidem quod in variis deposuerit fidem transeat; quòd autem debuerit nolens deponere, mihi non constat.

Quidquid sit, libenter do gratiam pro gratia, non dubitans, quin si verba Arriaga accuratè examinasset, vidisset locum de solis peccatis venialibus, ad quae omnia, cum facile in illis enarrandis aliquis error possit admitti, nec sint materia necessaria, & propositum univèrsale ea evitandi, si valde difficile, intentio Confessarii non tam expressè extenditur, sicut ad omnia peccata mortalia, quae sunt materia necessaria; quamvis verba formae secundum se omnia absolute significent.

Nec valet replica; Sacerdos non potest determinatè scire, quae sint ista peccata; ergo tota Absolutio redditur nulla. Unde enim constat illam determinatam notitiam esse necessariam? Nonne si penitens dicat: *Si forte habeo aliquòd aliud peccatum, de illo dolo, & peto Absolutionem*, etiam supra illud cadit Absolutio, saltem indirectè?

Idem à fortiori contingit, quando sit Confessio unius tantum peccati expressè, reliquorum in communi; aut quando sit Confessio per sola signa doloris, nullo dicto peccato, ut in periculo vitae; & cum homo post penitentiam Confessionem amittit usum rationis, aut loquelam, in quibus duobus casibus Confessarius ne unum quidem peccatum potest determinare.

Præterea si Confessarius audiverit mea peccata, etiam si postea in fine Confessionis, non recordetur priorum, nec possit illa determinatè demonstrare; nihilominus validè me absolvit.

Partialis falsitas formae non videtur materia gravis.

165. Fortè in casu proposito forma nequidem partialiter est falsa.

Obiectio solvitur.

166. Bonae Spei male intellexit Arriagam.

solvit. Cujus ratio à priori est facilis; quia cum Christus dederit facultatem Sacerdotibus absolventi non ab uno aut duobus, sed à millenis & millenis peccatis; & sæpius moraliter impossibile sit, propter multitudinem, & varietatem peccatorum, Confessarium omnium distinctè recordari; ut possit ea ostendere, non potuit ab eo requiri determinata notitia.

Cum item, ut paulò ante dixi, circa venialia sit difficile propositum, & dolor de omnibus; non fuit expediens, ut tantum Christus requireret rigorem in prolatione & verificatione formæ Absolutionis. Denique cum ea Absolutio ab illis omnibus detur per modum unius, ita ut tantum sit una Absolutio, sufficit ut in illo complexo sint, quæ possint absolute remitti, & ratione quorum possit absolute esse verum, quòd hic homo absolvatur.

Nec est, quòd quispiam nobis objiciat determinationem materiæ Consecrationis; nam illicò respondebimus ipsi: Non oportet, ut Sacerdos possit humano modo discernere materiam consecrandam, ab omni alia; adeoque si una hostia consecrata, pluribus non consecratis admixta sit, possit eà exceptà, quamvis nesciat quanam ea sit, ceteras omnes validè & licitè consecrare. Similiter unam solam non consecratam, pluribus consecratis immixtam. Ita docuimus disp. 4. sect. 2. concl. 10. Quidni ergo Sacerdos validè & licitè possit absolvere à peccatis legitimè confessis, etsi humano modo non possit hæc discernere ab aliis, confessis illegitimè? Non est ulla ratio dubitandi.

Aliud foret si solùm ab uno; & ex duobus ritè confessis, vellet absolvere, & non determinaret hoc potius, quàm illud; tunc enim à neutro absolveret; sicuti qui ex pluribus hostiis triticeis, unam solam vellet consecrare, nec determinaret hanc potius, quam illam, nullam omnino consecraret; quia non est ratio, quare potius hanc; quàm illam.

Contra; ex dictis videtur sequi, nullam esse culpam; unum aut alterum peccatum veniale confiteri absque debito dolore; sicuti non est peccatum veniale, ex præcepto Ecclesie admiscere aquam vino consecrando, tametsi consisteret Sacerdoti eam non convertendam in vinum ante Consecrationem, & consequenter; juxta probabiliorè sententiam, neque in Sanguinem; quia videlicet Sacerdos non intendit illam aquam consecrare.

Similiter non esset ullum peccatum, pinsere hostias consecrandas, etsi confiter aliquid terræ vel alterius materiæ admixtum, quod moraliter non potest vitari; aut eas ex consensu Ecclesie aliquibus punctulis aureis ornare; quia nimirum Sacerdos, cum videat illam materiam non consecrabilem, aut certè supponat ordinariè adesse, non intendit eam consecrare. Ergo similiter si Sacerdos supponat

communiter defectum doloris circa unum aut alterum peccatum veniale, & ideo non vult ab illo absolvere, liquet profecto, quòd nullum erit peccatum sic confiteri; nisi fortè peccatum otiositatis, quia videlicet Confessio illius peccati sine dolore, caret suo debito sine.

Respondeo; quid si totum concederem? Non video quid possit obflare, nisi communis sensus Doctorum, qui tamen non videntur de hoc casu locuti; sed de illo, in quo Sacerdos supponit omnia peccata legitimè confessà, & vult ab omnibus nullo excepto absolvere; sicuti qui habet plures hostias, ante se positas ad consecrandum, quarum aliqua hordeaceæ sunt; & vult absolute omnes consecrare; quia nullam habet rationem suspicandì, aliquas non esse consecrabiles.

Et tunc urget prima ratio Adversariorum, superius adducta; nimirum est gravis irreverentia, Sacerdoti consecraturò multas hostias, proponere aliquas hordeaceas, dum putat omnes esse triticeas, & ideo omnes absolute vult consecrare; ergo à simili, est gravis irreverentia, illegitimè confiteri aliqua peccata; dum Sacerdos putat omnia legitimè confessà; & ideo ab omnibus absolute vult absolvere.

Nihilominus negatur Consequentia; quamvis non parva sit difficultas, in assignanda vera ratione disparitatis. Suarez disp. 22. sect. 10. n. 8. Est, inquit, advertenda differentia inter formam Eucharistiæ, & hujus Sacramenti: nam illa per se primò respicit materiam, & illam designat, & effectum circa illam significat; unde quacumque ratione supponatur materia falsa; & falsificatur forma, & substantialis effectus impeditur: forma vero hujus Sacramenti, per se primò significat personam, & effectum circa illam, ut patet ex illis verbis: *Ego te absolvo*; & principaliter significat effectum gratiæ remissivæ peccati; qui non impeditur, etiamsi aliquod peccatum veniale remissibile non sit; ex falsitate, vel indispositione penitentis; ergo non obstante illo defectu, potest forma esse vera, & remittere omnia mortalia. Quòd fati est, ut homo simpliciter absolvi dicatur: sicuti dicitur simpliciter justus; qui habet gratiam, etiamsi habeat venialia peccata. Hæc ille.

Et declarat à simili: Nam si quis, inquit, in conficiendo Baptismate, misceret aquæ naturali guttam aquæ rosaceæ; quæ est falsa materia, nihilominus conficeret verum Sacramentum, & formam in vero sensu proferret. Unde per se loquendo non peccaret mortaliter si absque errore vel intentione falsi ritus, indiscretà devotione id faceret; ergo similiter in presenti. Hucusque Suárez.

Sed neque hoc simile, neque illa disparitas placent Dicastilloni. Non simile, quia vel est eadem

172. Responso

173. Differentia inter formam Eucharistiæ, & hujus Sacramenti ex Suárezo.

que declarat à simili.

174. Responso eadem

Dicas illi. ad simile.

eadem difficultas, si minister intendat cum illa aqua rosacea baptizare, vel adhuc disparitas est, quod in casu Baptismi ablutio, quæ simul fit cum vera aqua, ratione illius est sufficiens significare, & significat plenam & veram omnium peccatorum abluionem; remissio verò, quæ non per sola verba, quæ tantum sunt forma, sed etiam per materiam, scilicet per Confessionem peccatorum, per modum unius completi signi significari debet, non est integre vera significatio remissionis peccatorum, sed tantum peccatorum verorum cum dolore; illius verò, de quo agimus, falsa significatio est, atque adeo non est plenè tota vera Sacramentalis remissio, sed ex parte apparens & falsa, cum tamen ablutio, si adfit vera aqua, sit æquè plena ablutio & Sacramentum, atque si non fuisset admixta rosacea. Ita hic Auctor disp. 6. n. 268.

Responsio ejusdem Auctoris ad differentiam.

Similiter respondet ad disparitatem ibidem n. 273. Forma Absolutionis per se primò significat personam non utcumque, sed ut absolvendam; & non à quocumque vinculo, sed peccatorum, & (directè) non quorumcumque, sed illorum quæ dixit, & æquè de omnibus, & sicut non intelligitur, aut verificatur de ea persona talis propositio dicta in iis circumstantiis, etiamsi absolvatur ab aliis vinculis, quæ non sunt peccata, ita sub iisdem circumstantiis non verificabitur plenè si absolvatur ab aliquibus, & non ab omnibus; semper ergo erit ex ea parte falsa propositio. Hæc ille.

175. Contra arguitur,

Contrà, dicit aliquis; hoc est quod queritur, an talis propositio dicta in iis circumstantiis significet omnia peccata confessa, an verò sola peccata confessa cum vero dolore, cum & dolor sit materia, aut quasi materia, & peccata confessa sine dolore, non sint materia Absolutionis. Veluti forma Baptismi: *Ego te baptizo* &c. non significat nisi abluionem cum aqua naturali, & ideo tota vera est, etsi aquæ naturali immixta sit gutta aquæ rosacæ. Consimiliter licet vino consecrando sit immixtus aliquis alius liquor, equidem tota forma Consecrationis vera est, quia *ly hic* non significat nisi species vini.

176. Cur sit peccatum consecrare vinum mixtum alio liquore, aut baptizare aquâ naturali, mixtâ aquâ rosacâ? Respondetur; quia talis Baptismus est contra usum Ecclesiæ, similiter Consecratio. Et particulare est in Consecratione; quod tali casu res non consecrata tangat Corpus & Sanguinem Christi, quod non potest sine causa fieri absque irreverentia.

Objectio solvitur.

Si inferas; ergo nullum erit peccatum confiteri aliqua peccata absque dolore, etsi Confessarius putet omnia legitime confessa. Respondetur, ex parte falsitatis formæ nullum esse, Interim est contra usum Ecclesiæ; & aliquis deceptio Confessarii, & actus otiosus

per se loquendo, & ex hac parte potest esse peccatum, quamvis non mortale, quia non in re gravi.

Ergo neque erit peccatum mortale inter alias hostias consecrandas apponere aliquam hordeaceam. Respondetur; ex parte falsitatis formæ; conceditur totum, nisi Sacerdos expressè vellet singulas hostias consecrare, quæcumque aut qualescumque tandem sint. Sed illa intentio non debet præsumi; sed è contrario intentio consecrandi totum illud, quod consecrabile est.

Ceteroquin poterit esse peccatum mortale propter periculum idololatriæ materialis, & assumptionis hostiæ non consecratæ loco consecratæ; vel quia miscetur non consecratum consecrato; vel quatenus infringitur ritus Ecclesiæ. Omnes enim in hac positione seu mixtione materiæ non consecrabilis, apprehendunt gravem malitiam, quam plurimi non apprehendunt in Confessione peccati venialis absque debito dolore; idque quia in Eucharistia omnis materia æqualiter est gravis, cum in qualibet hostia, & parte hostiæ, sit verum Sacramentum, totus utriusque Christus; in Confessione verò peccatum veniale censetur materia levis; quia leviter faciens ad iudicium; adeoque levis defectus, qui in illa materia committitur, dummodo adfit alia materia sufficiens pro valore Sacramenti.

Sed ista ratio, inquit Bonæ Spei disp. 4. n. 84 non placet; siquidem non probat, omnem non materiæ esse gravem, quia omnis materia est gravis; non enim sequitur: Omne peccatum mortale est grave; ergo omne non peccatum est grave. Omnis gigas est magnus; ergo omnis non gigas est magnus. Deinde per hoc, quod quælibet materia sub una Consecratione sit Sacramentum, non probat, quod quælibet non materia sub una Consecratione sit grave sacrilegium; quia equidem quælibet materia sub una Consecratione tam sit Sacramentum Eucharistiæ, quam omnis materia Sacramenti Penitentia cum ceteris sub una Absolutione fiat Sacramentum; sicut igitur hæc, hoc non obstante, ita sit Sacramentum, ut ratione alicujus non materia fiat solum leve sacrilegium, ita & quælibet ista materia. Hæc ille, satis obscurè; Sed nunquid verè?

Respondeo; bene sequitur: In Eucharistia omnis vera materia est gravis æqualiter; ergo omnis defectus in vera materia Eucharistiæ est gravis, sive, ergo omnis falsa seu ficta materia Eucharistiæ est gravis. Sicuti bene sequitur: Omne peccatum mortale verum, est gravis materia Sacramenti Penitentia; ergo omnis defectus in illa materia est gravis, sive; ergo omne peccatum mortale fictum est gravis materia. Et verò, quia non omne peccatum veniale verum, est materia gravis in Sacramento Penitentia; ideo neque omnis defe-

defectus in illa materia est gravis; vel, quod in idem recidit, ideo neque omne peccatum veniale fictum est materia gravis.

Deinde falsum est, quod quælibet materia sub una Consecratione, tam fiat Sacramentum Eucharistia, quam omnis materia Sacramenti Pœnitentiæ cum ceteris sub una Absolutione fiat Sacramentum Pœnitentiæ, nam in Sacramento Pœnitentiæ tantum est unica forma, & unicum conficitur Sacramentum; in Eucharistia verò tot sunt Sacramenta, quot sunt hostiæ distinctæ; & licet forma videatur, & sit formaliter una; virtute tamen censetur multiplex. Unde si in unaquaque hostia non verificaretur, fieret irritum integrum aliquod Sacramentum.

Sed contra; etiam forma Pœnitentiæ virtualiter multiplicatur; nam singula peccata venialia possent esse materia sufficiens singularem Absolutionem, cum possit unum peccatum veniale remitti sine alio.

Respondeo; potest omnino remitti; equidem quando simul plura peccata venialia absoluntur, nullus dicit ibi esse plura Sacramenta; nam licet sint plures remissiones, nihilominus una est & eadem gratia remissiva; neque enim quia unum, vel plura confitentur peccata, ideo quis accipit majorem gratiam.

Casus ergo similis esset, si duo simul confiterentur, & unus esset omnino indispositus; quippe tunc indispositus peccaret mortaliter, quamvis adhuc forma haberet suum effectum respectu alterius; quia nimirum in tali casu plura conficiuntur Sacramenta Pœnitentiæ, & unum Sacramentum totaliter frustratur suo effectu.

Sicuti si Episcopus consecrans diceret pluribus, *Accipite potestatem* &c. tamen si forma diceretur omnibus simul, fieret tamen multiplex Sacramentum, & ipsa forma esset virtualiter multiplex, ac si diceret; *Accipe tu, & Accipe tu*; ideoque non minus peccaret, qui inter ipsos incapax foret Sacramenti, ac si solus ordinaretur.

Ceterum quæ peccati venialis, eadem videtur ratio peccati mortalis, prius directè remissi per aliam Absolutionem. Item quæ venialis peccati non dolorosi, eadem apparet ratio peccati venialis ficti; cum hac tamen differentia, quod peccatum veniale fictum sit mendacium.

Neque puto esse peccatum mortale (quidquid Aliqui dixerint) falsò se accusare de peccato mortali, tamquam semel directè remisso per Absolutionem sacramentalem; quamvis enim notabiliter varietur iudicium Confessarii in ordine ad conceptum & æstimationem de conscientia pœnitentis, quod attinet ad culpam præteritam; attamen cum illud iudicium non pertineat ad Sacramen-

tum præsens, & pœnitens sapius possit sine gravi peccato seipsum infamare; etiam de falso crimine, si ad sit iusta causa, non video quare hoc semper sit peccatum mortale.

Secus dicendum de illo, qui fictè confitentur peccatum mortale, ut nunquam remissum; nam decipit iudicem in re gravi & necessaria ad præsens iudicium, eo modo quo deciperet per negationem criminis veri, neque minor datur occasio variandi iudicium sacramentale, de quo infra adhuc redibit occasio loquendi.

Hoc tantum impræsentiarum noto, rarò contingere, ut quis se accuset de peccato mortali ficto; sæpè autem fieri posse, ut quis confiteatur peccatum veniale; quod non fecit, aut certè quod fecit, cum indebito dolore; idque, ut supra insinuavi, defectu propositi de cætero non peccandi, quod tamen propositum necessarium est, ut nunc amplius declaro, & erit

CONCLUSIO VIII.

Ad efficaciam doloris requiritur propositum emendationis, extendens se ad omnia mortalia in particulari si proponerentur. Sufficiet propositum virtuale.

Incipio ab ultima parte, cui non immeror; quia eam longè & latè discussi disp. 6. sect. 2. concl. 2. Tantum quæro, an possit quis securà conscientia omittere voluntariè propositum explicitum seu formale, distinctum ab actu detestationis seu displicentiæ. Respondent plurimi negativè; quia saltem est de præcepto divino. Deinde; quia exponitur Sacramentum periculo nullitatis.

Sed si verum est, quod in Sacramentis liceat materia probabilis (ubi non obstat lex Ecclesiæ, vel charitatis, aut iustitiæ) de quo egimus disp. 1. sect. 7. concl. ultimâ, cur hoc non liceat? Intellego extra articulum mortis. Nam in articulo mortis ob damnum irreparabile, quod sequi posset, non liceret sequi sententiam probabilem, quæ non tolleret talis damni periculum.

Deinde, propositum formale non aliter est de præcepto divino, quàm quatenus est necessarium ad substantiam Sacramenti, aut justificationem; simili modo, quo formalis dolor est de præcepto divino. Et quamvis ex Concilio Tridentino satis constet, ad substantiam Sacramenti necessarium esse formalem dolorem, ut videre poteris concl. 1. equidem similis necessitas formalis propositi emendationis nec ex hoc, nec ex aliis Conciliis evidenter probatur.

182. Peccat mortaliter, qui fictè confitentur peccatum mortale, ut nunquam remissum;

183. An quis voluntariè possit omittere formale propositum emendationis.

Necessitas propositi formalis non probatur ex Conciliis.